

Miss kniha

(Slovenské Národné Noviny; 20/2011; 24/05/2011; s.: 8; Miloš FERKO ; Zaradenie: KULTÚRA)

Riport z udeľovania ocenení o najkrajšiu knihu Slovenska 2010

Knihy sú kompas. Nepamätám si celkom presne, z čích úst odznel na podujatí uvedený výrok, z mojich však (pôvodne) nie, pričom aj spätne mi je ľúto, že som ho nevymyslel sám. Túžbu tvoriť, tvorbu zdieľať a byť ňou zdieľaný vo vás vzbudzujú najkrajšie a najcennejšie diela. Zdá sa vám blízkosť a ľahkosť. Akoby tesne na dosah. Mohli ste to byť práve vy, čo ste povedali, napísali, namaľovali – lenže nie ste a neviete presne ani povedať prečo – nuž aj v tom sa skrýva čosi ako zázrak umenia. Smejte sa mi a či nie – je to jediný druh zázraku, v ktorý verím.

Vraj vyššie, v titulku zmienеныmi údajmi, sa útvary viac-menej žurnalistického rázu nemajú začínať. Musíte preto počkať. Na úvod teda... Predstavme si spoločne. Sieň, koberec, obleky, luxusný interiér. V zásade nepodstatné. Vonku (dátum ešte neprezradím!) nebolo nadmerne horúco ani zima, integrita oblekov a rób teda nebola ohrozená pásmi potu ani trápny klepotom zubov či husou kožou. Krok za krokom dovnútra siene popri šatni blížime sa k podstate – a tou sú knižky! Dofrasa! Prišiel som na udeľovanie ceny o najkrajšiu knihu – no nieto tu ani jednej (ani za zrkadlami – pozrel som sa!), všade samí ľudia! Azda aj vyše sto! Neprijemné, ba hádam až takmer škandalózne! Čakal som pulty s ohromujúcou hojnosťou ponuky a ono... V skratke, predstavte si súťaž miss bez žien. Ani ritka, ani kúsok lýtka. Brrr! Ale donieslo sa mi, že budú aj zväzky, publikácie, bachanty. Vraj mám byť trpezlivý. Nuž, všetko má svoj čas. A keďže už nie sme úplne na začiatku, iste ste už patrične napätí, položte teda nohu na zmieneny koberec, zatajte dych, tri, dva, jedna – teraz prichádzajú! FAKTY! Stručne, hutne, výstižne, úderne, aby ste nemuseli strácať čas zbytočnosťami. Nech sa páči! Súťaž o najkrajšiu knihu Slovenska každoročne hodnotí odborná porota, jej predsedom bol tentoraz ilustrátor Ľubomír Kellenberger.

Veľké knihy o pamiatkach

Odvzdávanie cien prebehlo štvrtého mája 2011 o 14. hodine v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave za účasti viacerých popredných osobností kultúrneho a spoločenského života: ministra kultúry SR Daniela Krajcera; ministra školstva, vedy, výskumu a športu Eugena Jurzycu; riaditeľa Slovenského národného múzea Petra Beňovského; z českej republiky pricestoval riaditeľ Národného památníku písemnictví Zdeněk Freisleben. O spštenie priebehu akcie sa postaral hudobným sprievodom v dvoch vstupoch Miloš Železniak. Zrkadlová sieň primaciálneho paláca má kapacitu 160 osôb, prenájom na akciu trvajúcu menej než tri hodiny stojí 531,10 eura, čiže po starom 16 000 Sk. Ozvučenie stojí 82,98 eura (2 500 Sk). Také sú fakty. Je tam pekne, stoličky majú pohodlné opierky. No vráťme sa k aktuálnemu daniu. Cenu ministerstva kultúry Slovenskej republiky vydavateľstvu za celkovú výtvarnú a technickú kvalitu knihy udelili obrazovej publikácii Štiavnické interiéry autorskej dvojice Andrea Nižňanská (fotografie) – Ivana Chovanová (text). Ocenenie odovzdal minister kultúry SR Daniel Krajcer. Autorky vyštudovali dejiny architektúry a ochranu pamiatok na STU v Bratislave, spoločne vydali už štyri publikácie približujúce zákutia a detaily perly stredoslovenských banských miest. Najpozoruhodnejšiu grafickú úpravu podľa členov poroty vytvorila Barbara Neumannová v knižke Dóm. Katedrála svätého Martina (J. Haľko – Š. Komorný). Titul, ako sme v už v reportáži v minulom čísle uviedli, získal v ankete dvojtyždenníka Knižná revue ocenenie kniha roka.

Novinka a návraty

Udeľovanie pokračovalo ďalej. Obrazy, farby, nápadité výtvarné riešenia. Sú chvíle, keď sa slovo stáva len sprievodným šumom šíreným do ticha kvôli základnej informácii... a knižkám. Ved' o ne šlo, pripomeňme si. Pred rady sediaceho publika však zatiaľ nevyskočila ani jediná! Vraj neskôr. Nuž, všetko má svoj čas, opakujem si a dívam sa. Spomedzi ilustrátorov najvyššie ocenenie, opäť udelené ministerstvom kultúry SR, získali Peter Uchnár a Juraj Vitek za diela v knižke veršov určených deťom pod názvom Oči a rýmy (autor textu Erik Ondreička). Zbierka bola jedinou novinkou v oblasti slovenskojazyčnej beletrie, ktorá sa ocitla medzi laureátmi. Cenu zväzu polygrafie za mimoriadne profesionálne spracovanie získalo dielo Adolf Born – autobornografie, venované tvorbe legendy českej ilustrácie detských kníh. Cenu domu detí Bibiana odovzdal riaditeľ spomenutej ustanovizne Peter Tvrdoň ilustrátorovi Petrovi Uchnárovi za výtvarný sprievod reedície výberu ruských ľudových rozprávok pod názvom Drevený zámoček. V skvelom, hladko plynúcom básnivom preklade Márie Rázúsovej-Martákovovej. Knižku, pravdaže v omnoho skromnejšej podobe jedného z predošlých vydaní, vlastním a veľmi dobre poznám. Stretnutie po rokoch poteší. Návratom bolo aj veľkorysé vydanie klenotu svetovej poézie Pieseň piesní. Ilustrácie Miroslava Cipára, prebásnenie Lubomír Feldek, cenu za bibliofilské vydanie si do Martina odniesol Peter Ďurík. Minister školstva Eugen Jurzyca osobne odovzdal cenu ministerstva školstva (titul Hudobná výchova pre 3. ročník základných škôl, autori E. Langsteinová – B. Felix). Šesť osobitných ocenení udelila Slovenská národná knižnica najlepším študijným prácam študentov stredných i vysokých výtvarných a polygrafických škôl. Medzi dvadsiatku do finále súťaže vybratých titulov sa dostala aj samotným predsedom poroty Lubomírom Kellenbergerom ilustrovaná kniha Rodinný výlet. Exempláre ocenených kníh si môžete prezrieť vo výstavných priestoroch Domu umenia pre deti Bibiana na výstave Najkrajšie knihy Slovenska 2010 do 27. mája. Vlastnoočný pohľad na krásu poskytne iste viac než informácia a výpočet. Pretože napokon – a teraz to príde, držte sa! – bola vernisáž a knižky ony boli tam, celé a všetky! Zväzky, publikácie, bachanty! Viac, než som vymenoval v predošlom texte! Na okrúhлом pulte, voľne dostupné. Ťažko opísateľne nádherné. Kto neverí, nech tam beží, díva sa, listuje, číta. Pravdaže, výlučne v návštevných hodinách – pretože všetko má svoj čas. Isteže, Laskomerský je dnes v kurze menej než Hemingway, no návraty s okľukami môžu stáť... aspoň za pohľad na blízkosť zázraku tvorby.